

Rapport
Meedenkgroep De Maten

Gemeente Apeldoorn

oktober 2025

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Apeldoorn

Datum: Oktober 2025
Onze referentie: 21690

Auteurs:
Joyce Berentsen
Rik Swieringa
Sietske Hoekstra

Moventem
Groote Bolwerk 40, 7202 AP Zutphen
T 0575 84 3738
E info@moventem.nl
W www.moventem.nl

Moventem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van het Data & Insights Network en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Moventem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Moventem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

Inhoud

Inhoud **3**

1 Over Meedenkgroep De Maten **5**

1.1 Achtergrond 5
1.2 Vraag aan Meedenkgroep De Maten 5
1.3 Opbrengst van Meedenkgroep De Maten 5
1.4 Totstandkoming van de Meedenkgroep De Maten 6
1.5 Hoe ziet de Meedenkgroep De Maten eruit? 6
1.6 Controlevariabelen 7

2 Procesbeschrijving **9**

2.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 9
2.2 Opzet bijeenkomsten 10

3 Meer informatie over de **17**

Meedenkgroep **17**

3.1 Bewonersonderzoek 17
3.2 Meeleesgroep 18
3.3 Extra optionele bijeenkomst 18
3.4 Deelnemersverloop 18
Bijlage 1 Overzicht van gedeelde informatie 21
Bijlage 2 Bijdrage deskundigen 22
Bijlage 3 Feedback Meeleesgroep 23
Bijlage 4 Resultaten van Bewonersonderzoek 28

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Over de Meedenkgroep

1 Over Meedenkgroep De Maten

Dit hoofdstuk beschrijft waarom er een Meedenkgroep is opgezet, wat de rol van de Meedenkgroep was, hoe de leden van de Meedenkgroep zijn geloot en wat er met hun input wordt gedaan.

1.1 Achtergrond

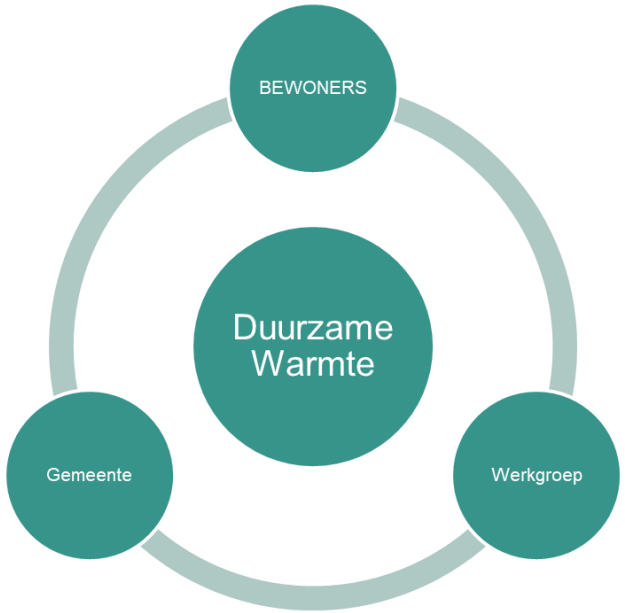
Gemeente Apeldoorn heeft Moventem gevraagd te ondersteunen bij het instellen en begeleiden van een bewonersadviesgroep in de wijk De Maten om stappen te zetten in de warmtetransitie. De Maten is aangemerkt als één van de eerste 'Wijken van de Toekomst', waar de overstap naar duurzame warmte als een van de eersten plaatsvindt. De gemeente zet diverse participatiemiddelen in om inwoners zo goed mogelijk te betrekken, waaronder een bewonersadviesgroep van ongeveer 50 bewoners van de wijk. Moventem ondersteunde de gemeente en haar inwoners bij het instellen en begeleiden van deze bewonersadviesgroep, vanaf de start genoemd "Meedenkgroep De Maten".

1.2 Vraag vooraf aan Meedenkgroep De Maten

De gemeente Apeldoorn maakt een plan voor de overstap van aardgas naar duurzame warmte in De Maten. De Meedenkgroep De Maten heeft intensief meegedacht mee over het plan. In 6 bijeenkomsten heeft Moventem de Meedenkgroep geholpen te kijken naar wat zij belangrijk vinden bij de overstap naar duurzame warmte en welke afwegingen daarbij te maken zijn. Op deze manier is er gewerkt aan een afwegingskader van Meedenkgroep De Maten, dat is samengevoegd met het afwegingskader van de gemeente, woningcorporaties en netbeheerder. Tijdens de bijeenkomsten is de Meedenkgroep ook meegenomen in het proces om tot dit samengestelde afwegingskader te komen.

1.3 Opbrengst van Meedenkgroep De Maten

De gemeente kiest voor een zorgvuldige aanpak bij de overstap naar duurzame warmte, waarbij ze de belangen van verschillende partijen samen brengen: de gemeente, een werkgroep (bestaande uit netbeheerder en woningcorporaties) en de bewoners. Al deze partijen werken aan een eigen afwegingskader om te bepalen wat voor hen belangrijk is bij de overstap naar duurzame warmte. Dit is uiteindelijk samengevoegd in een samengesteld afwegingskader.

1.4 Totstandkoming van de Meedenkgroep De Maten

Alle bewoners van De Maten kregen de gelegenheid zich voor de Meedenkgroep aan te melden. De gemeente verzond hiervoor een uitnodiging (flyer) naar alle woonadressen in de wijk in het najaar van 2024. Aanvullend is er in de wijk geflyerd op de wekelijkse markt, bij een islamitische school en bij een kinderboerderij om doelgroepen te betrekken die doorgaans lastig te bereiken zijn. De woningcorporaties hebben actief een aantal huurders benaderd zich aan te melden. Daarnaast is via Stichting Kémi getracht om ook migranten te stimuleren zich aan te melden. De uitnodiging was om die reden ook in het Arabisch, Turks en Engels beschikbaar. Dit alles heeft geresulteerd in ruim 240 aanmeldingen.

1.5 Hoe ziet de Meedenkgroep De Maten eruit?

Om de Meedenkgroep een goede afspiegeling te laten zijn van de samenleving in de wijk De Maten, is er een gewogen loting uitgevoerd. De 50 deelnemers van de Meedenkgroep zijn geloot uit de 240 aanmeldingen. Daarbij is er gekeken naar de kenmerken geslacht, leeftijd, buurt waar men woont, opleidingsniveau en koop-/huurwoning. We hebben de aanmeldingen vergeleken met de daadwerkelijke populatie van de wijk De Maten en op basis daarvan een gewogen loting uitgevoerd. De inwoners die niet zijn ingeloot, hebben we gevraagd deel te nemen aan de Meeleesgroep. Daarover meer in hoofdstuk 4 en bijlage 3. Met het door Moventem ontwikkelde lotingsdesign hebben we ervoor gezorgd dat de 50 deelnemers zo goed mogelijk lijken op de samenleving van de wijk De Maten. In de tabellen hieronder en hiernaast wordt dat geïllustreerd.

1.5.1 Geslacht

Geslacht	De Maten	Ingelote deelnemers
Man	49%	44%
Vrouw	51%	56%
Totaal	**100%**	**100%**

1.5.2 Leeftijd

De groep 45 tot en met 55 jaar is oververtegenwoordigd. De jongste leeftijdsgroep is ondervertegenwoordigd, doordat er weinig huiseigenaren zijn in deze leeftijdsgroep. Daarom is deze groep buiten beschouwing gelaten in de loting.

Leeftijd	De Maten	Ingelote deelnemers
18 t/m 24	12%	0%
25 t/m 34	13%	11%
35 t/m 44	15%	16%
45 t/m 54	16%	29%
55 t/m 64	15%	16%
65 t/m 74	17%	15%
> 75	11%	13%
Totaal	**100%**	**100%**

1.5.3 Opleidingsniveau

Er waren in verhouding meer aanmeldingen van hoogopgeleide inwoners. Het is bij de loting gelukt om alle niveaus opgeleiden in te loten zodat er een redelijk goede verdeling is over opleidingsniveau.

Opleidingsniveau	De Maten	Ingelote deelnemers
Laag	30%	20%
Middelbaar	46%	38%
Hoog	24%	42%
Niet bekend	0%	0%
Totaal	**100%**	**100%**

1.5.4 Wijk

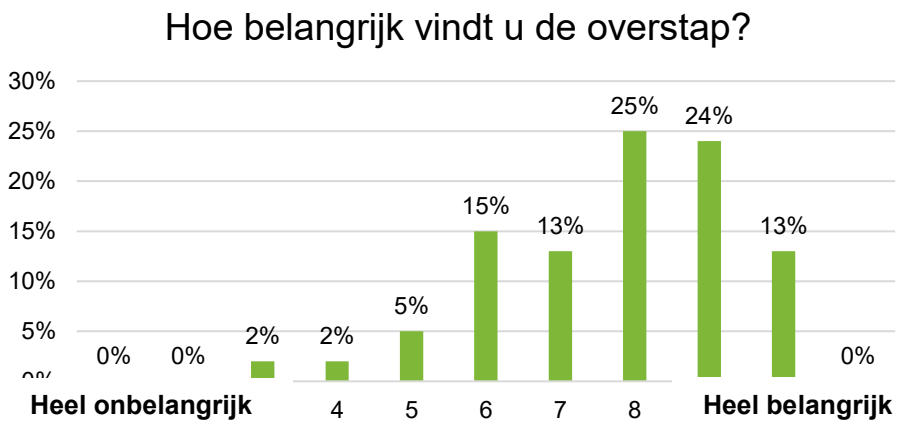
Buurt	De Maten	Ingelote deelnemers
Kuipersveld	0%	0%
Matendonk	20%	27%
Matendreef	17%	22%
Matengaarde	11%	7%
Matenhoek	1%	0%
Matenhoeve	18%	15%
Matenhorst	11%	11%
Matenveld	22%	18%
Totaal	**100%**	**100%**

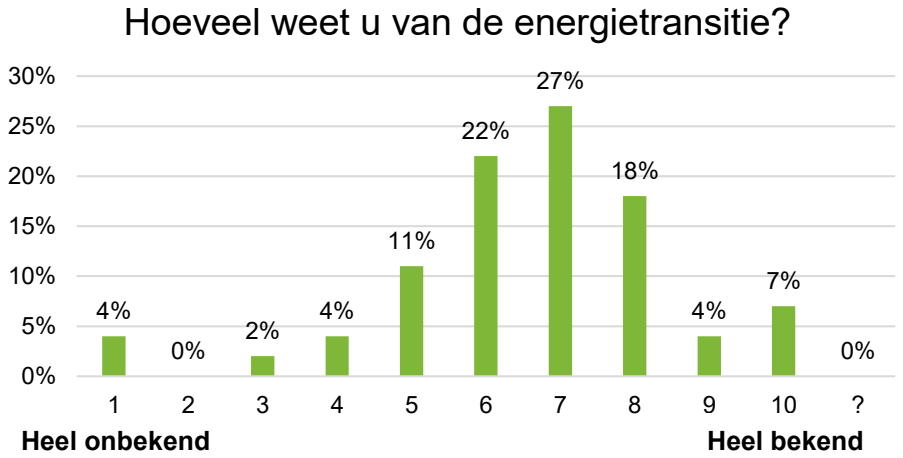
1.5.5 Type woning

Type woning	De Maten	Ingelote deelnemers
Koopwoning zonder VvE	30%	20%
Koopwoning onderdeel van VvE	Onbekend	2%
Particuliere huurwoning	24%	9%
Sociale huurwoning	35%	31%
Anders, namelijk:		
Totaal	**100%**	**100%**

1.6 Controlevariabelen

Naast selectiecriteria zijn er vragen gesteld aan de inwoners die zich hebben aangemeld om te controleren of de ingelote deelnemers ook verschillen in hoe belangrijk ze de overstap naar aardgasvrij wonen vinden en hoeveel men al weet van de energietransitie. Dit zijn de controlevariabelen: diversiteit is wel gecontroleerd op deze variabelen, maar er is bij de gewogen loting geen rekening mee gehouden. Ook hieruit blijkt dat er een diverse groep inwoners is ingeloot. Zie daarvoor de tabellen hiernaast.

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Het proces

2 Procesbeschrijving

Dit hoofdstuk beschrijft hoe het proces van de Meedenkgroep De Maten is ingericht. Daarbij staan we stil bij algemene uitganspunten van het proces, maar ook de opbouw en verloop van de verschillende bijeenkomsten.

2.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Voor de aanpak en opzet van de Meedenkgroep De Maten zijn de onderstaande uitgangspunten en te creëren randvoorwaarden gehanteerd, die ook duidelijk terug te vinden zijn in het doorlopen proces:

- Het proces bestaat uit zes bijeenkomsten gedurende elf maanden.
- Er is ingespeeld op het verschil in kennisniveau van deelnemers.
- Iedereen heeft een gelijke kans en een gelijke bijdrage aan het eindresultaat.
- Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen voelen zijn of haar mening, twijfels of vragen uit te spreken.
- Er is een vertrouwenspersoon voor de deelnemers voor het geval zij zich niet veilig voelen en hierover in gesprek willen.
- Er is ruimte voor alle meningen en er wordt geluisterd naar alle meningen (mits zij respectvol zijn).
- Deelnemers doen mee als privépersoon, niet vanuit of namens (belangen)organisaties.
- De dialoog staat centraal, niet zozeer individuele meningen en standpunten. Dialoog is de basis en zal leiden tot zo groot mogelijk draagvlak en wederzijds begrip. Gespreksbegeleiders spelen hier een belangrijke rol in.
- Er is een besloten online omgeving waar informatie met de deelnemers kan worden gedeeld. In bijlage 1 staat alle informatie die via de online omgeving met deelnemers is gedeeld.
- De deelnemers kunnen gedurende bijeenkomsten hun wensen en behoeften betreffende de organisatie van de bijeenkomsten doorgeven, zodat wij als onafhankelijke organisatie daar rekening mee kunnen houden.

2.2 Opzet bijeenkomsten

Ons procesontwerp is gebaseerd op een combinatie van elementen uit de methoden deep democracy, design thinking en appreciatieve inquiry. Dit ontwerp hielp ons bij de organisatie en uitwerking van de bijeenkomsten. Onderdeel van dit procesontwerp zijn passende werkvormen die ervoor zorgen dat het vooraf bepaalde doel behaald wordt. Het procesontwerp is altijd flexibel: het wordt mede bepaald door de deelnemers. We vroegen na elke bijeenkomst feedback, zodat we onze aanpak konden blijven aanpassen.

2.2.1 Bijeenkomst 1: kennismaken met elkaar en het vraagstuk

Begin november 2024 was de eerste bijeenkomst van Meedenkgroep De Maten. De deelnemers werden ontvangen met een maaltijd. De bijeenkomst stond in het teken van kennismaken met elkaar, het proces en het onderwerp. De gemeente vertelde over de tijdlijn van duurzame warmte in De Maten. Er werden groepsafspraken gemaakt over hoe de deelnemers met elkaar omgaan gedurende de bijeenkomsten van de Meedenkgroep. Daarna volgden groepsgesprekken, waarbij de deelnemers met elkaar in gesprek gingen. In 4 groepen spraken zij over dromen over een duurzame toekomst en de zorgen die daarbij komen kijken. Ook konden deelnemers vragen stellen over het proces en de vraag van de gemeente. Bijeenkomst 1 is door de deelnemers beoordeeld met een gemiddeld cijfer 8.

De opbrengst van de gesprekken van de deelnemers gedurende de eerste bijeenkomst zijn 8 thema's die bewoners van De Maten belangrijk vinden bij de overstap naar duurzame warmte. Hieronder staan deze in willekeurige volgorde:

- **Betaalbaarheid** gaat over alle kosten van de energietransitie, nieuwe warmtebron, installatie, isolatie, ventilatie en nieuwe maandelijkse kosten. Kosten eerlijk verdelen over doelgroepen. Belangrijk dat gemeenten en andere overheden bijdrage leveren aan betaalbaarheid.
- **Draagvlak** gaat over samen doen, vrijheid niet in het gedrang. Belangrijk dat iedereen openstaat voor alle ideeën. Het gaat om straks voorlopen, maar in de toekomst niet achterlopen. Maatschappelijke onrust verminderen.
- **(Technische) Haalbaarheid** gaat o.a. over netbelasting. Plannen moeten realistisch zijn. Betrouwbaar energienet, experts en technici zijn nodig. Wat haalbaar is, verschilt per doelgroep.
- **Techniek & installatie** gaat over isoleren, werking systemen, levering warmte, gevolgen van nieuwe technieken, inzet lokaal bedrijfsleven, opslaan van energie en andere mogelijkheden.
- **Effecten op leefomgeving** gaat over effecten op infrastructuur, bereikbaarheid, natuur, de ruimte. Belangrijk dat duurzaam echt duurzaam is. Geluidsoverlast zoveel mogelijk beperken.
- **Spelregels vanuit de overheid** gaat over informatie en communicatie vanuit de overheid. Duidelijkheid en betrouwbaarheid is belangrijk. Er verandert veel en snel, volledige informatie op het juiste moment helpt. Eerlijkheid, openheid, transparantie en woord houden zijn belangrijk.
- **Afhankelijkheid (huur vs. koop)** gaat over keuzevrijheid, ondanks afhankelijkheid. Aandacht voor afhankelijkheid huurders.
- **Afstemming andere partijen** gaat over verschillende partijen die betrokken zijn. Daar moet vertrouwen zijn en duidelijk zijn hoe afstemming werkt.

Behaalde resultaten:

- deelnemers weten wie de andere deelnemers zijn
- deelnemers hebben hun eerste zorgen én dromen geuit over een toekomst met duurzame Warmte in De Maten
- deelnemers weten meer van de inhoud en waar we het wel en niet over gaan hebben (scope)

'*Je wordt uitgedaagd om je kennis te delen dus dat is heel leuk, ik heb er veel van geleerd.´*

2.2.2 Bijeenkomst 2: inhoudelijke verkenning en kijk van andere partijen

Eind november 2024 was de tweede bijeenkomst. Het doel van deze bijeenkomst was verkennen en verdiepen. Dat deden de deelnemers door kennisrondes met verschillende deskundigen bij te wonen. Een overzicht van deskundigen is te vinden in bijlage 2 van dit rapport. Er was informatie van de Warmtetransitiemakers over feiten en cijfers over de wijk en over de verschillen tussen een warmtenet en all-electric warmte in de woning. Ook woningbouwcorporaties deelden hun perspectief op de overstap naar duurzame warmte. De gemeente vertelde over openbare ruimte en netcongestie. Deelnemers stelden vragen die de deskundigen beantwoordden, om zoveel mogelijk kennis op te doen. Aan het einde van het programma werd in groepjes alle informatie verwerkt en werden de belangrijkste inzichten per thema gedeeld. Ze bouwden hierbij voort op de thema's uit bijeenkomst 1. Bijeenkomst 2 is door de Meedenkgroep beoordeeld met een gemiddelde van een 7,5.

De volgende punten gaf de Meedenkgroep De Maten aan belangrijk te vinden bij de overstap naar duurzame warmte per thema:

- **Betaalbaarheid:** Meer concrete inzichten in wat verwarmen nu kost, wat een warmtenet en wat een warmtepomp kost voor zowel huurders als kopers.
- **Draagvlak:** Draagvlak voor duurzame warmte moet verbeterd worden, bij zowel kopers als huurders.
- **(Technische) Haalbaarheid:** Meer onderzoek zodat het duidelijk is wat de technische en praktische haalbaarheid is.
- **Techniek & installatie:** Inzicht in wat de beste keuzes zijn en hoe dit gecombineerd kan worden in de praktijk, met oog voor isolatie en ventilatie.
- **Effecten op leefomgeving:** Groen moet behouden blijven, kansen voor infrastructuur moeten worden benut en er moet aandacht zijn voor mogelijke overlast.
- **Afhankelijkheid (huur vs. koop):** Huurders, ook in de particuliere en vrije sector, willen een luisterend oor, gelijkwaardige inspraak, duidelijke informatie en een ondernemende en aanpakkende verhuurder.
- **Afstemming andere partijen:** De afstemming is belangrijk en gaat goed, al mag de afstemming tussen kopers en woningcorporaties beter.

Behaalde resultaten:

- deelnemers zijn, voorbij de beeldvorming, goed geïnformeerd over:
  - de opgave: hoe staat De Maten er qua woningen en energieverbruik voor?
  - de ambitie: waarom gaat De Maten van het gas af?
  - de opties: welke mogelijke alternatieven voor aardgas zijn er?
  - de keuzes die de gemeente heeft gemaakt: waarom blijven alleen het collectieve warmtenet en de individuele all-electric als eindoplossing over en wat betekent dat voor mijn woning.
  - de kijk van andere partijen: hoe denken andere inwoners (uitkomsten vragenlijst), de woningcorporaties, een ambtenaar die veel af weet van het energienet over duurzame warmte in De Maten?
- deelnemers hebben, nadat zij goed geïnformeerd zijn, aangegeven wat voor hen vooral belangrijk is voor een duurzame warmte in De Maten

2.2.3 Bijeenkomst 3

In 2025, in februari, vond de derde bijeenkomst plaats. In de ochtend van deze bijeenkomst waren er gesprekken met gastsprekers. Daarbij is geluisterd naar het verzoek van de Meedenkgroep om opnieuw in te gaan op technische mogelijkheden en ook het beeld van buiten Apeldoorn op te halen. Daarom zijn er experts van buiten gemeente Apeldoorn uitgenodigd. Deelnemers van de Meedenkgroep konden voorafgaand de bijeenkomst aangeven met welke gastsprekers ze in gesprek wilden. Een overzicht van de gastsprekers is te vinden in bijlage 2 van dit rapport. Het gesprek bestond uit een korte pitch van de gastspreker en het stellen van vragen door de deelnemers. Het doel was om

inzichten te verkrijgen over ervaringen elders. Er waren gesprekken over ervaringen in Apeldoorn met warmtenet Kerschoten, ervaringen met warmtenetten uit Amsterdam, ervaringen met warmtepomp (Hilversum) en een uitgebreide verdieping op achterliggende technieken voor duurzame warmte. Op basis van deze informatie en die uit voorgaande bijeenkomsten, gingen deelnemers aan de slag met het opstellen van een concept afwegingskader, ofwel een lijst met belangrijke punten op volgorde van belangrijkheid. Bijeenkomst 3 is door de deelnemers beoordeeld met een gemiddelde van 7,5.

Bij deze prioritering kwam een aantal vanzelfsprekendheden naar voren, die dienden als algemene randvoorwaarden voor de keuze van een warmteoplossing:

- Het plan voor De Maten is voor iedereen haalbaar
- Het elektriciteitsnet moet het aankunnen
- Woningcorporaties creëren draagvlak bij huurders
- De nieuwe warmtebron is echt duurzaam
- Huurders hebben gelijkwaardige inspraak
- De gemeente is verantwoordelijk om nieuwe wetgeving duidelijk en helder uit te leggen met bijvoorbeeld scenario's zodat het duidelijk wordt wat wetgeving concreet betekent in bepaalde situaties
- De nieuwe installatie veroorzaakt geen geluidsoverlast
- De informatie moet betrouwbaar, transparant en eenduidig zijn

De punten uit de thema's zijn geformuleerd als aandachtspunten die de deelnemers hebben geprioriteerd. Hiernaast volgt de prioritering op basis van de gewogen scores, exclusief de vanzelfsprekendheden:

Behaalde resultaten:

- er is flexibel ingespeeld op verdiepende kennisbehoefte van alternatieve warmteopties
- deelnemers weten waarom er een afwegingskader wordt opgesteld en welke functie dat heeft
- deelnemers leverden gedeelde, concrete en geprioriteerde input voor het afwegingskader op wijkniveau

	Aandachtpunten	Totaal score	%
1	De maandelijkse lasten worden niet hoger	100	25%
2	De eenmalige kosten (investering) mogen niet te hoog zijn	82	21%
3	Inwoners moeten vrijheid hebben om te kiezen voor een warmtenet of warmtepomp	46	12%
4	De natuur ondervindt geen hinder van nieuwe warmtebron	31	8%
5	Installatie van de nieuwe warmtebron wordt gecombineerd met verbeteringen in infrastructuur	24	6%
6	De installatie van duurzame warmte is gemakkelijk te realiseren in huis (weinig aanpassingen nodig	24	6%
7	De gemeente is verantwoordelijk om kosten voor inwoners laag te houden	18	4%
8	Commercieel t.o.v. collectief belang: winst moet collectief of maatschappelijk terecht komen	17	4%
9	Haalbaarheid verschilt per huis en moet per huis beoordeeld worden	14	3%
10	Gemeente communiceert duidelijk, zodat inwoners de informatie goed begrijpen	12	3%
11	De kosten moeten eerlijk verdeeld zijn over doelgroepen	8	2%
12	Huurders en kopers kunnen zelf keuzes maken	7	2%
12	Inwoners krijgen genoeg tijd om aanpassingen in hun huis te doen	7	2%
14	Lokaal bedrijfsleven is zoveel mogelijk ingezet bij installatie	5	1%
14	Woningcorporaties zoeken afstemming met kopers (in vergelijkbare woningen)	5	1%
		400	100%

2.2.4 Bijeenkomst 4

In het paasweekend, op 19 april, was de vierde bijeenkomst. Voordat er verder werd gewerkt aan het concept afwegingskader, waren er op basis van de behoefte van de deelnemers gesprekken om verschillende perspectieven helder te krijgen. Zo was er een gesprek over het gemeentelijk perspectief, het betrekken van andere inwoners en een gesprek met de Energieke Maten. Daarna werkten deelnemers verder aan het concept afwegingskader, dat door de Warmtetranisitiemakers is opgesteld op grond van de input van de meedenkgroep (bijeenkomst 3). Een aantal punten van de meedenkgroep is door de Warmtetransitiemakers gebundeld, zodat uiteindelijk een afwegingskader met 9 onderdelen overblijft. Eerst is gekeken naar hoe het tot stand is gekomen, wat vanzelfsprekendheden zijn, punten die wettelijk zijn geregeld en een aantal punten dat geen invloed heeft op het maken van een keuze voor duurzame warmte. Dit zijn de randvoorwaarden. Er is tijdens de bijeenkomst gestemd over een aantal punten. Met stemkaarten gaven deelnemers aan dat ze het eens zijn dat sommige punten vanzelfsprekend zijn, geen invloed op de keuze of wettelijk geregeld zijn. Deze punten zijn randvoorwaarden en worden niet opgenomen in het concept afwegingskader. Tijdens de bijeenkomst is ook gesproken over de behoefte van de Meedenkgroep aan meer informatie over andere alternatieven dan een warmtenet of all-electric oplossing. Na een stemming is besloten om in dat kader een extra, optionele bijeenkomst te organiseren. Meer informatie over deze bijeenkomst staat in het volgende hoofdstuk: ‘Meer informatie over de Meedenkgroep’. Tenslotte werd er gewerkt aan een verduidelijkingsslag van het concept afwegingskader. Dat deden ze door vragen te beantwoorden en punten te concretiseren. De vierde bijeenkomst is door de deelnemers beoordeeld met een gemiddeld cijfer 7,4.

Positie	Weging		Motivering **meedenkgroep**
1	32%	Energierekening gebruiker (€/WEQ/jr)	De maandelijkse lasten worden niet hoger dan bij een aardgas aansluiting **op moment van overstap**.
2	26%	Investeringskosten eigenaar (€/WEQ)	De eenmalige kosten (investering) mogen niet te hoog zijn. Max BAK 2025 is € 5.250 (ACM).
3	10%	Impact lucht, water, bodem en natuur	De natuur ondervindt geen hinder van nieuwe warmtebron en moet echt duurzaam zijn.
4	8%	Overlast tijdens aanleg en gebruik	Installatie van de nieuwe warmtebron wordt gecombineerd met verbeteringen in infrastructuur.
4	8%	Impact in en om de woning	De installatie van duurzame warmte is gemakkelijk te realiseren in huis (weinig aanpassingen nodig **en liefst in bestaande technische ruimtes**).
6	6%	Ontzorging bewoners	De gemeente is verantwoordelijk om kosten voor inwoners laag te houden. Max BAK 2025 is € 5.250 (ACM).
7	5%	Draagvlak	Commercieel t.o.v. collectief belang: winst moet collectief of maatschappelijk terecht komen. **Voorkeur voor 50% gemeente / 50% gebruikers eigenaarschap.**
8	3%	Draagvlak	De kosten moeten eerlijk verdeeld zijn over de verschillende doelgroepen (**particuliere huurder, sociale huurder, koper**).
9	2%	Draagvlak	Lokaal bedrijfsleven is zoveel mogelijk ingezet bij installatie.
9	2%	Ontzorging bewoners	Woningcorporaties zoeken afstemming met **bewoners van omliggende vergelijkbare woningen**.

Bij het omzetten van de geprioriteerde aandachtspunten naar het rekenmodel kleuren gegeven aan de verschillende onderwerpen, namelijk:

- **Blauw = economisch**
- **Oranje = sociaal**
- **Groen = duurzaamheid/milieu**
- **Grijs = technologisch**

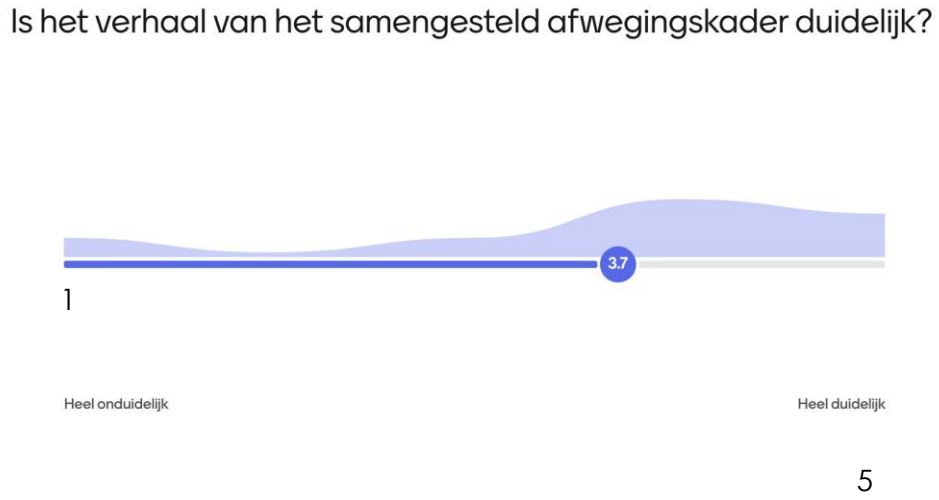
Het resultaat van deze bijeenkomst staat hierboven weergegeven.

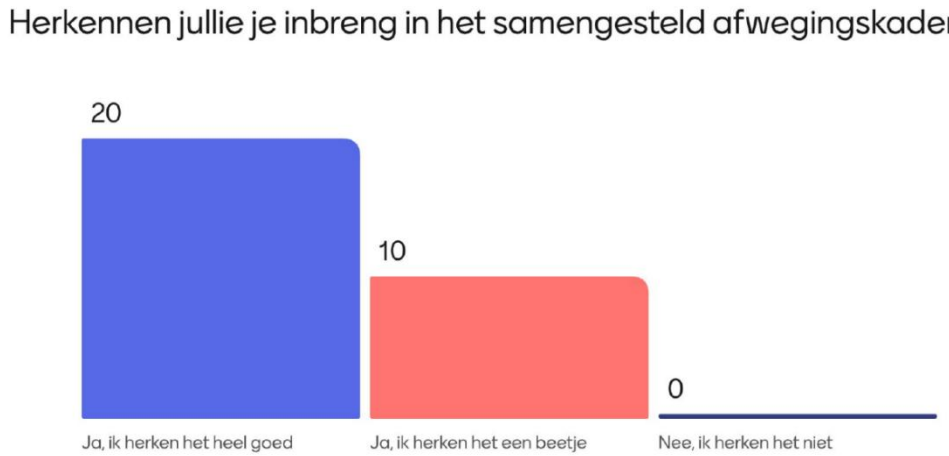
Behaalde resultaten:

- deelnemers hebben kennis kunnen nemen van de input van de meeleesgroep op het concept afwegingskader
- deelnemers geven laatste feedback over het afwegingskader en concretiseren de punten in het afwegingskader
- deelnemers inventariseren globaal gedeelde voorkeuren/ randvoorwaarden /aandachtpunten

2.2.5 Bijeenkomst 5

Bijeenkomst 5 was de laatste bijeenkomst voor de zomer van 2025. Er werd gekeken naar het samengesteld afwegingskader en de eerste doorberekeningen op totale nationale kosten door de Warmtetransitiemakers. Via Mentimeter werd geverifieerd of het verhaal duidelijk was, in een schaal van 1 tot 5. En of de Meedenkgroep haar inbreng herkende. Er was ruimte om vragen te stellen, om zo alle onduidelijkheden rondom het samengestelde afwegingskader weg te nemen. Het was een voornamelijk informerende bijeenkomst. De bijeenkomst is beoordeeld met een gemiddelde van 7.9.

Behaalde resultaten:

- deelnemers begrijpen hoe het samengestelde afwegingskader tot stand is gekomen
- deelnemers begrijpen hoe hun input is verwerkt in het samengestelde afwegingskader
- deelnemers nemen kennis van de analyses en berekeningen van de Warmtetransitiemakers

2.2.6 Bijeenkomst 6

Na de laatste bijeenkomst in oktober 2025 weten de deelnemers hoe de input van de Meedenkgroep is verwerkt in de resultaten. De gemeente en De Warmtetransitiemakers leggen uit wat de resultaten zijn en hoe ze daaraan zijn gekomen. Alle deelnemers mogen vragen stellen om dit proces beter te begrijpen. Het tweede deel van de bijeenkomst gaat over evalueren. De deelnemers hebben hun mening gegeven over de informatie, de opzet, de gesprekken, de uitkomst en het vervolg van de Meedenkgroep. Door middel van stellingen hebben ze hun mening gegeven. De volgende stellingen zijn behandeld:

❖ De Meedenkgroep had voldoende inbreng in de keuze van de experts/gastsprekers

De overgrote meerderheid van de deelnemers is het hiermee eens. Een enkeling die het oneens is met de stelling geeft aan dat de meeste experts zijn aangedragen door de organisatie.

❖ Ik vond de informatie (van de experts) nuttig

De grote meerderheid is het eens met de stelling. Er waren bij een paar mensen wat twijfels omdat deelnemers soms moesten kiezen en dus niet alle informatie konden horen.

❖ Ik had voldoende mogelijkheden om vragen te stellen

Alle deelnemers zijn het eens met deze stelling.

❖ Ik had het gevoel dat ik alles kon zeggen wat ik wilde

Alle deelnemers zijn het eens met deze stelling. Deelnemers gaven aan dat ze het proces echt met elkaar hebben vormgegeven.

❖ Er was voldoende ruimte om van mening te veranderen (door gevoerde gesprekken of gedeelde informatie)

Alle deelnemers zijn het eens met deze stelling.

❖ Ik begrijp hoe het advies van de Warmtetransitiemakers tot stand is gekomen

Alle deelnemers zijn het eens met deze stelling.

❖ Ik ben tevreden met hoe de inbreng van de Meedenkgroep is verwerkt in het advies van de Warmtetransitiemakers

Bijna de helft is het eens met deze stelling. Minder dan een derde is het oneens en geeft aan dat ze vinden dat het advies erg gericht is op warmtenetten. Een klein aantal deelnemers twijfelt over deze stelling, omdat ze vinden dat de woningbouwverenigingen relatief veel inspraak hebben gehad.

❖ Ik heb er vertrouwen in dat het werk van de Meedenkgroep mede bepalend zal zijn voor de voorkeursrichting die de gemeente verder gaat onderzoeken

De reacties zijn verdeeld betreffende deze stelling. De helft is het eens met de stelling, aangezien er een zorgvuldig proces is doorlopen dat de gemeente volgens deelnemers echt niet kan negeren. De andere helft is het oneens en geeft aan dat ze het gevoel hebben dat de voorkeursrichting van de gemeente is bepaald ongeacht de inbreng van de inwoners.

❖ Ik zou een volgende keer weer meedoen als er een Meedenkgroep over een ander onderwerp wordt georganiseerd

Een enkeling van de deelnemers twijfelt en geeft aan dat het afhankelijk is van het onderwerp. Ook wordt genoemd dat het erg veel tijd kost.

❖ Ik geef het gehele proces van de Meedenkgroep het volgende rapportcijfer: 7

Gemiddeld wordt het proces door de deelnemers van de Meedenkgroep beoordeeld met een 7. Zij geven aan dat je wordt uitgedaagd je kennis te delen en dat ze er veel van hebben geleerd.

Behaalde resultaten:

- deelnemers begrijpen wat de consequenties per buurt zijn van de voorkeursopties op basis van de analyses en berekeningen
- deelnemers hebben kennis genomen van de technische doorrekening
- deelnemers weten hoe de input van de Meedenkgroep is verwerkt in de resultaten
- deelnemers kunnen aan de hand van stellingen aangeven hoe ze het proces van de Meedenkgroep hebben ervaren

‘Iedereen kan meedoen en mag met elkaar praten.’

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

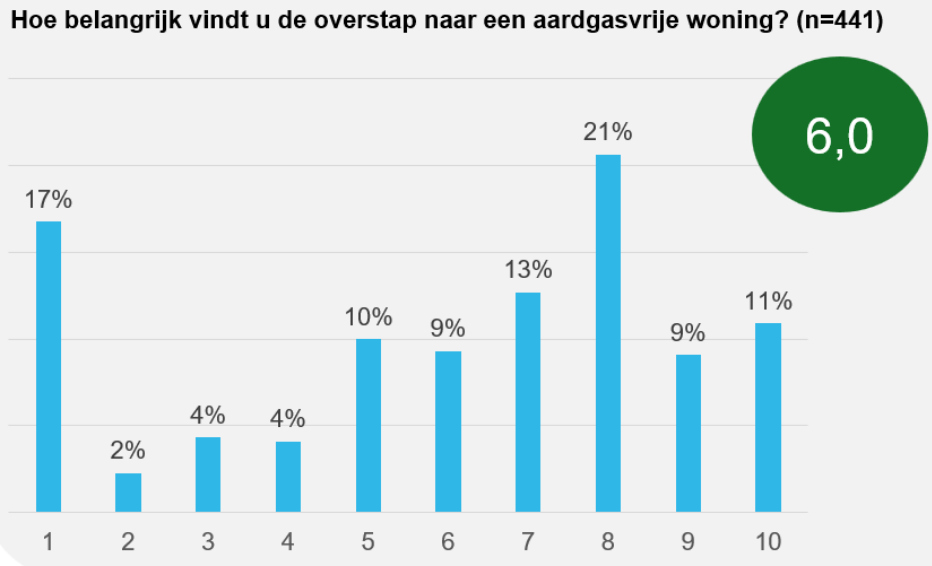
Meer informatie over de Meedenkgroep

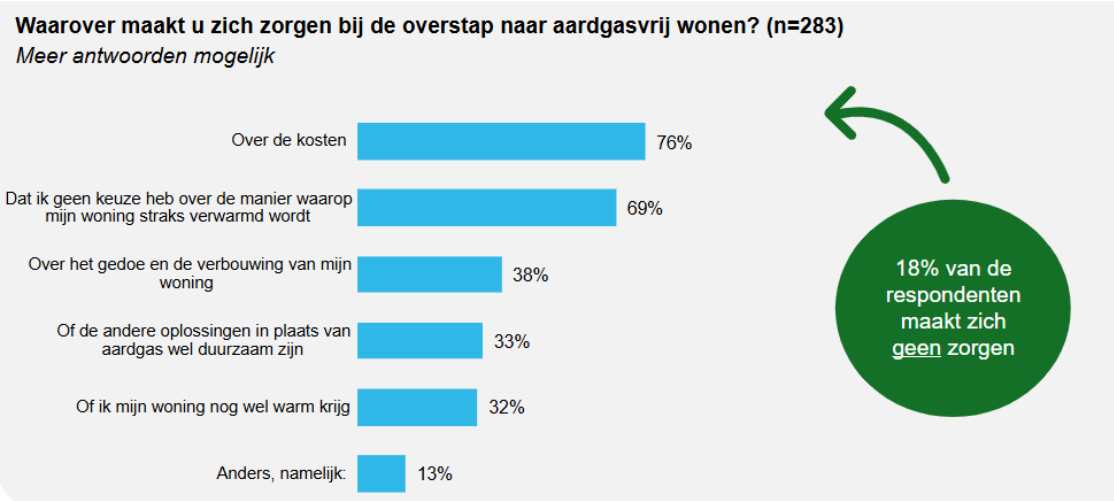
3 Meer informatie over de Meedenkgroep

In dit hoofdstuk staan we stil bij belangrijke ontwikkelingen die voorafgaand of gedurende de bijeenkomsten plaats vonden en invloed hebben op en context geven aan Meedenkgroep De Maten.

3.1 Bewonersonderzoek

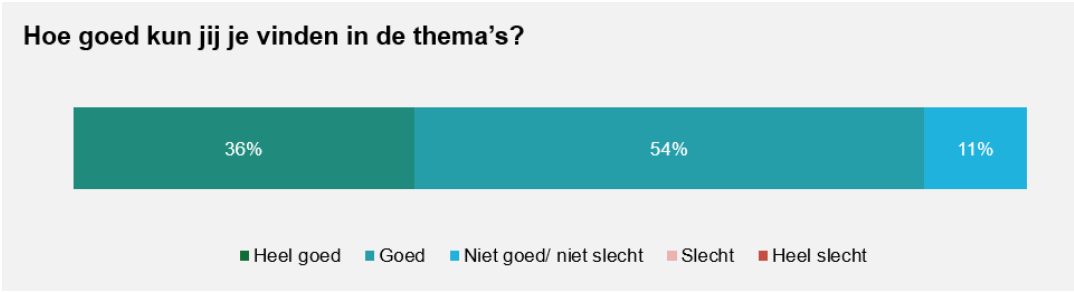
Op het moment dat inwoners zich aanmeldden voor de Meedenkgroep, is er gelijktijdig een bewonersonderzoek uitgevoerd. Alle bewoners van de wijk De Maten kon deelnemen middels een digitale vragenlijst en zo meedenken over duurzame warmte in De Maten. In totaal hebben 464 inwoners de vragenlijst volledig ingevuld. Met het aantal respondenten dat heeft deelgenomen kunnen we met 95% betrouwbaarheid en 4,50% nauwkeurigheid uitspraken worden gedaan over de algehele populatie, ofwel alle bewoners van de wijk De Maten. We vroegen in de vragenlijst hoe belangrijk men de overstap vond naar een aardgasvrije woning en waar men zich zorgen over maakt bij de overstap naar aardgasvrij wonen. Deze resultaten staan hiernaast weergegeven. Er zijn nog meer vragen gesteld, daarvoor verwijzen we u naar bijlage 4.

3.2 Meeleesgroep

De mensen die zich aanmeldden voor de Meedenkgroep maar helaas werden uitgeloot, zijn uitgenodigd om zich aan te melden voor de Meeleesgroep. De Meeleesgroep leest mee met wat de Meedenkgroep doet en kan daar (digitaal op reageren). De Meeleesgroep is per mail op de hoogte gesteld wat er is besproken in de Meedenkgroep en er is middels een vragenlijst gevraagd of zij zich konden vinden in de thema's en aandachtspunten van de Meedenkgroep. Daaruit bleek dat de Meeleesgroep zich goed kan vinden in het werk dat de Meedenkgroep heeft verzet en dat er geen specifieke aanvullingen zijn. Hieronder is dat geïllustreerd middels diagrammen.

Tevens hebben we gevraagd aan de Meeleesgroep of zij de aandachtspunten van de Meedenkgroep wilde prioriteren. Daaruit blijkt dat de prioritering van de Meeleesgroep goed overeenkomst met de Meedenkgroep. De volledige prioritering staat in bijlage 3. Alle feedback van de Meeleesgroep is teruggegeven aan de Meedenkgroep.

3.3 Extra optionele bijeenkomst

Gedurende de vierde bijeenkomst bleek dat een aantal deelnemers behoefte had aan verdiepende informatie over andere oplossingen voor duurzame warmte dan een warmtenet of een all-electric oplossing. Er is daarom een extra, optionele bijeenkomst georganiseerd op 11 juni. Tijdens deze bijeenkomst is er gekeken naar de vraag aan de Meedenkgroep en is er een panelgesprek georganiseerd met de Energieke Maten, gemeente Apeldoorn en Planbureau voor de Leefomgeving. Zij gingen met elkaar in gesprek over een aantal stellingen en er was ruimte voor de aanwezige deelnemers om vragen te stellen. Het doel was luisteren naar de verschillende meningen en perspectieven van de panelleden. Het doel was niet dat panelleden het met elkaar eens moesten worden. De vier stellingen die zijn behandeld tijdens het gesprek:

- De gemeentelijke keuze om groen gas uit te sluiten als eindoplossing is meer ideologisch dan technisch onderbouwd
- Een hybride tussenoplossing is tijdelijk nuttig, maar mag de overstap naar een eindoplossing niet vertragen
- Er is zoveel onzekerheid dat het in elk geval verstandig is om de gasinfrastructuur te laten liggen
- Warmtenetten zijn te complex en te duur om een realistisch alternatief te zijn in de een wijk als De Maten

Na afloop is een verslag gedeeld met de aanwezigen en de Meeleesgroep.

3.4 Deelnemersverloop

Bij de start van de Meedenkgroep waren 55 deelnemers ingeloot, om te kunnen starten met (het streefgetal) van ongeveer 50 deelnemers. Dit is gedaan omdat de ervaring leert dat er een aantal deelnemers is dat zich al voor het begin, afmeldt. Er zijn drie deelnemers die geen van de bijeenkomsten aanwezig zijn geweest. Zij hebben zich afgemeld omdat ze het niet konden volgen en vanwege langdurige ziekte. De achtergrondkenmerken van deze inwoners zijn erg verschillend. Zij wonen in verschillende wijken, hebben een verschillend opleidingsniveau en verschillen ook in leeftijd. Het enige dat opvalt is dat het alle

drie vrouwen zijn. Verder is de verdeling van de achtergrondkenmerken van de deelnemers hierdoor niet veranderd.
De ervaring leert dat gedurende een participatietraject er deelnemers afvallen door verschillende redenen. Dit is ook het geval bij de Meedenkgroep De Maten. We hebben alle deelnemers die zonder opgaaf van redenen niet aanwezig waren, gebeld om te vragen waarom zij afwezig waren en of zij er de volgende keer weer bij zijn. Redenen van afmelding waren voornamelijk ziekte, werk verplichtingen of andere privé omstandigheden. In de tabel staat het verloop in bijeenkomsten.

Aantal bijeenkomsten aanwezig	**Aantal deelnemers**
1 of meer bijeenkomsten aanwezig	52
2 of meer bijeenkomsten aanwezig	50
3 of meer bijeenkomsten aanwezig	43
4 of meer bijeenkomsten aanwezig	41
5 of meer bijeenkomsten aanwezig	36
6 bijeenkomsten aanwezig	23

Bijeenkomst	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Aanwezige deelnemers	51	47	42	38	35	32

‘Ik heb het gevoel gehad dat ik alles kon zeggen wat ik wilde, dat hebben we met elkaar vormgegeven, dat heeft vertrouwen gewekt, dat hele proces. Daar ben ik heel blij mee. Complimenten voor ons allemaal’

Moventem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht van gedeelde informatie

In de map **'Informatie alleen voor deelnemers'** vind je de volgende informatie:

In de map **'Algemeen'** vind je de volgende informatie:

Map: Ingezonden informatie van deelnemers
- VPRO Tegenlicht

Map: Ingezonden informatie van deelnemers
- Feedback lid Meeleesgroep
- Bericht lid Meeleesgroep
- Input Meeleesgroep

In de map **'Bijeenkomsten'** vind je de volgende informatie:

Map: 1. Bijeenkomst 1 – 5 november
- Map Posters
  - In deze map staan foto's van alle posters die zijn gemaakt tijdens de groepsgesprekken
- Plenaire presentatie bijeenkomst 1
- Verslag bijeenkomst 1
- Opbrengsten carrousel

Map: 2. Bijeenkomst 2 – 23 november
- Invulformat bijeenkomst 2
- Plenaire presentatie bijeenkomst 2
- Opbrengsten bijeenkomst 2
- Procesverslag bijeenkomst 2
- Presentatie Warmtetransitiemakers
- Presentatie netcongestie + uitleg

Map: 3. Bijeenkomst 3 – 8 februari
- Opbrengsten bijeenkomst 3
- Procesverslag bijeenkomst 3
- Presentatie bijeenkomst 3

Map: 4. Bijeenkomst 4 – 19 april
- Foto's invulformat per onderwerp
- Presentaties
  - Betrekken inwoners 19-4
  - Energieke Maten
  - Warmte transitiemakers
  - Presentatie bijeenkomst 4
- Dagverslag bijeenkomst 4

Map: 5. Bijeenkomst 5 – 1 juli
- Presentatie Warmte transitiemakers
- Presentatie bijeenkomst 5
- Dagverslag bijeenkomst 5
- Procesverslag bijeenkomst 5

Map: 6. Bijeenkomst 6 – 16 september
- Presentatie Warmte transitiemakers
- Presentatie bijeenkomst 6
- Dagverslag bijeenkomst 6

Map: Extra bijeenkomst – 11 juni
- Verslag extra bijeenkomst 11 juni
- Verslag bijeenkomst aanvullingen Energieke Maten
- Collegebrieven 1 en 2 + Naschrift

In de map **'Informatie die je kunt delen met andere'** vind je de volgende informatie:

Map: Ingezonden informatie van gemeente
- Informatie over WGIW en WCW
- Rapport Bronnenonderzoek
- Samenvatting verkenningsonderzoek duurzame warmte
- Link naar de website van Milieucentraal over isoleren van je huis
- Link naar de website van Zetmop60 voor meer informatie over isoleren

Map: Procesverslagen
- Verslag bijeenkomst 1
- Verslag bijeenkomst 2
- Verslag bijeenkomst 3
- Verslag bijeenkomst 4
- Verslag bijeenkomst 5
- Verslag bijeenkomst 6
- Verslag extra bijeenkomst

Bijlage 2 Bijdrage deskundigen

Aanwezig 2e bijeenkomst		
Warmtetransitiemakers	Pieter Jeen de Boer	Deskundige
Warmtetransitiemakers	Vincent Kagie	Deskundige
Warmtetransitiemakers	Rik van Reekum	Deskundige
Gemeente Apeldoorn	Almer de Jong	Openbare ruimte
Gemeente Apeldoorn	Theo van Es	Netcongestie
Mooiland	Ans Verstappen	Woningcorporaties
De Goede Woning	Marloes Vinken	Woningcorporaties

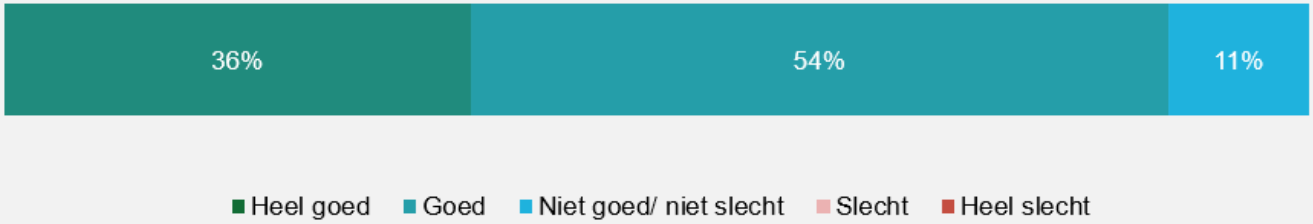
Aanwezig 3e bijeenkomst		
Gemeente Apeldoorn	Arno klein Goldewijk	Warmtetransitie en Warmtenet Kerschoten
Ons Huis Apeldoorn	Jeroen Knoop	Woningcorporaties
Huurdersbelangenvereniging	Marlies van Merwe	Belangen huurders
Warmtetransitiemakers	Aleida Verheus	Coöperatief warmtenet Ketelhuis WG Amsterdam
Ervaringsdeskundige	Peter Aalders	Gebruiker warmtenet
Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken	Osvaldo Kanga	Meent aardgasvrij (bronnet)
Ervaringsdeskundige	Nico van Gerwen	Gebruiker warmtepomp

Aanwezig 4e bijeenkomst		
Energieke Maten	Jacques van der Worp	Wijkbewoner
Energieke Maten	Alex van Luttikhuizen	Wijkbewoner
Gemeente Apeldoorn	Sander Scherders	Projectleider Wijk van de Toekomst De Maten

Aanwezig extra bijeenkomst		
Energieke Maten	Jacques van der Worp	Wijkbewoner
Planbureau voor de Leefomgeving	Steven van Polen	Programmaleider energietransitie in de gebouwde omgeving
Gemeente Apeldoorn	Arno klein Goldewijk	Deelprogramma manager warmtetransitie

Bijlage 3 Feedback Meeleesgroep

Hoe goed kun jij je vinden in de thema's?

Wil je je antwoord uitleggen?

Dingen die worden genoemd door de meeleesgroep zijn:

1. Mooie complete lijst
2. De planning van de aanpassingen aan de woningen is belangrijk
3. De betaalbaarheid voor de lange termijn is belangrijk

Hoe goed kun jij je vinden in de aandachtspunten?

Heb je nog aanvullingen op de aandachtspunten?

Dingen die worden genoemd door de meeleesgroep zijn:

1. Keuzevrijheid (kunnen kiezen om wel of niet mee te doen)
2. Goede onderbouwing van de betaalbaarheid (worden de kosten echt niet hoger)
3. Een vergelijking van de verschillende opties

Welke aandachtspunten zijn volgens jou vanzelfsprekend voor iedereen?

Top 10 vaakst door de meeleesgroep gekozen punten:

Wil jij jouw top 5 van aandachtspunten aan ons doorgeven?

Deze punten stonden het vaakst in de top 5 bij de meeleesgroep:

Is er nog iets anders dat je wilt meegeven aan de Meedenkgroep?

1. Dat alles tot nu toe duidelijk is
2. Dat de maandelijkse kosten niet hoger mogen worden dan nu
3. Dat mensen niet moeten worden gedwongen om over te stappen
4. Dat er moet worden gehouden met de oude huizen in De Maten

Bijlage 4 Resultaten van Bewonersonderzoek

Onderzoeksopzet

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Iedereen in De Maten kan meedenken over duurzame warmte via een korte vragenlijst

In totaal hebben 464 inwoners uit De Maten meegedaan

Met het aantal respondenten dat heeft deelgenomen kunnen met 95% betrouwbaarheid en 4,50% nauwkeurigheid uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau.

2

Inleiding

Meeste respondenten woont in een koopwoning zonder VvE

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Waar woont u? (n=464)

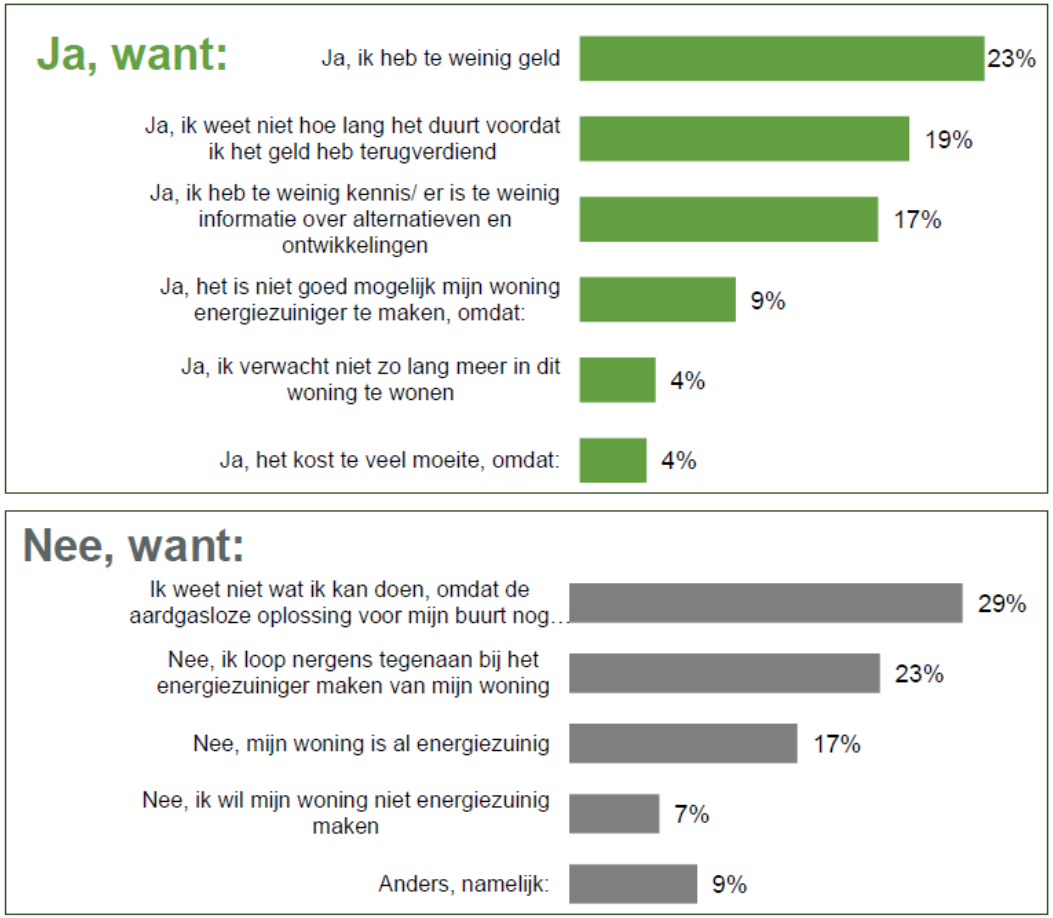

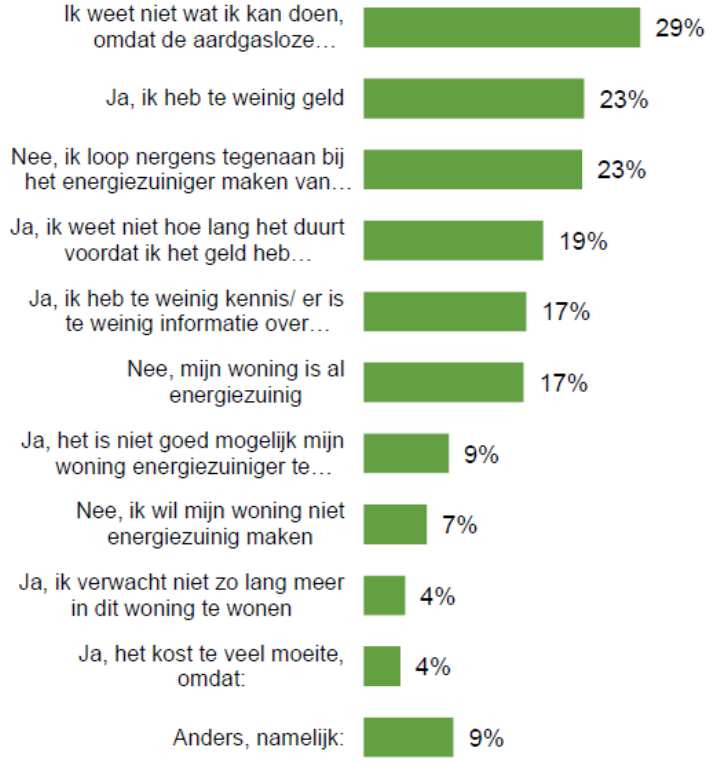
De meeste mensen weten niet wat ze kunnen doen, omdat de oplossing voor de buurt niet bekend is

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Loopt u ergens tegenaan bij het energiezuiniger maken van uw woning? (n=398)

Meer antwoorden mogelijk

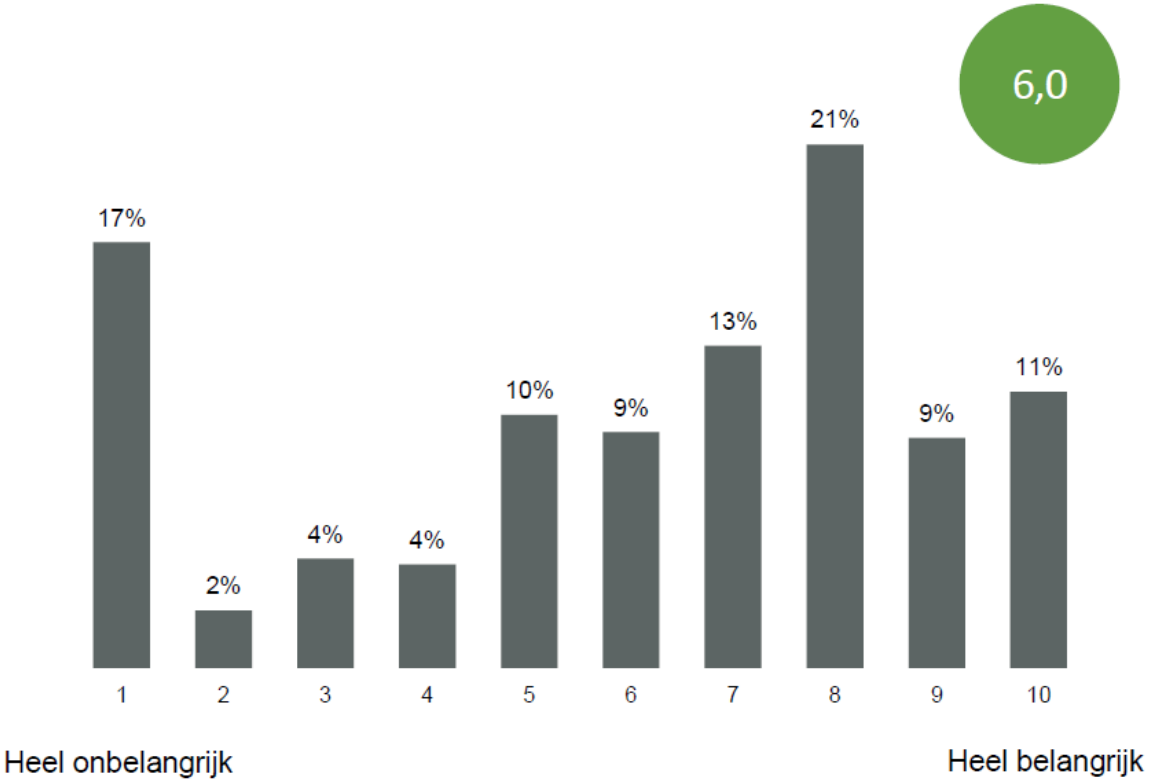

Meningen over het belang van de overstap naar een aardgasvrije woning lopen behoorlijk uiteen

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

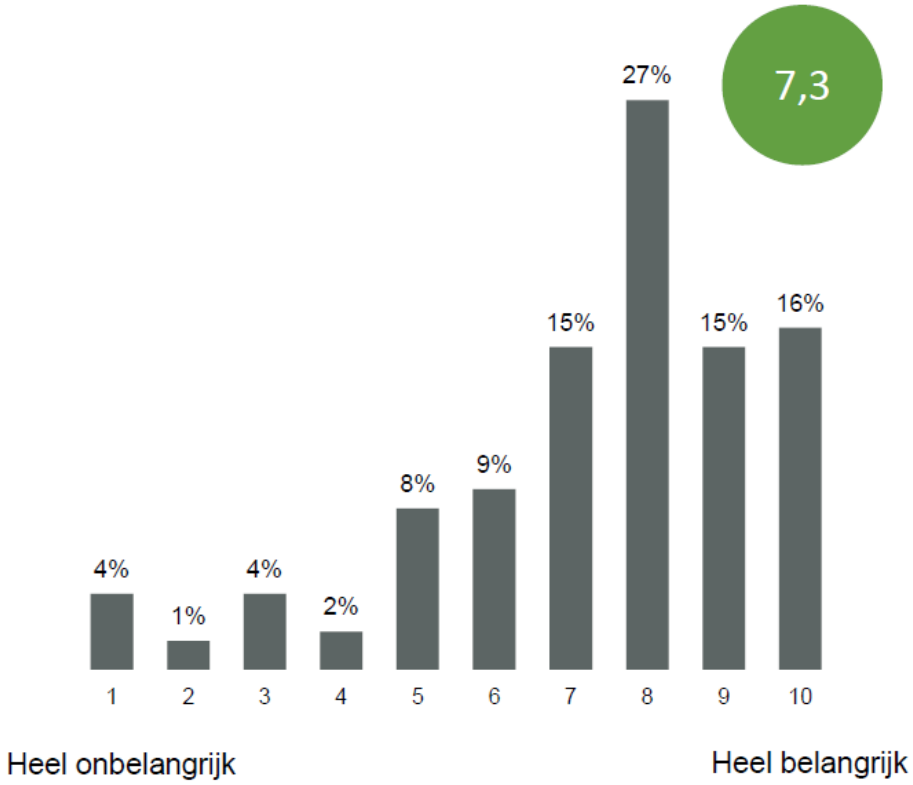
Hoe belangrijk vindt u de overstap naar een aardgasvrije woning? (n=447)

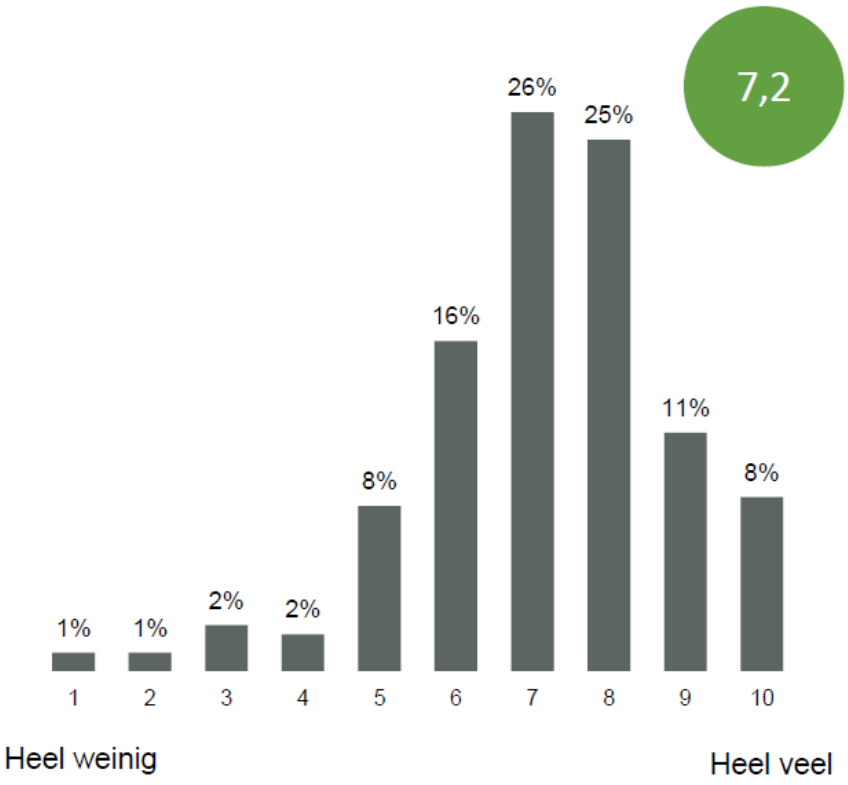
Resultaten aanmeldformulier:
Deze groep vindt overstap naar aardgasvrije woning belangrijker

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Hoe belangrijk vindt u de overstap naar een aardgasvrije woning? (n=223)

Hoeveel weet u van de energietransitie? (n=231)

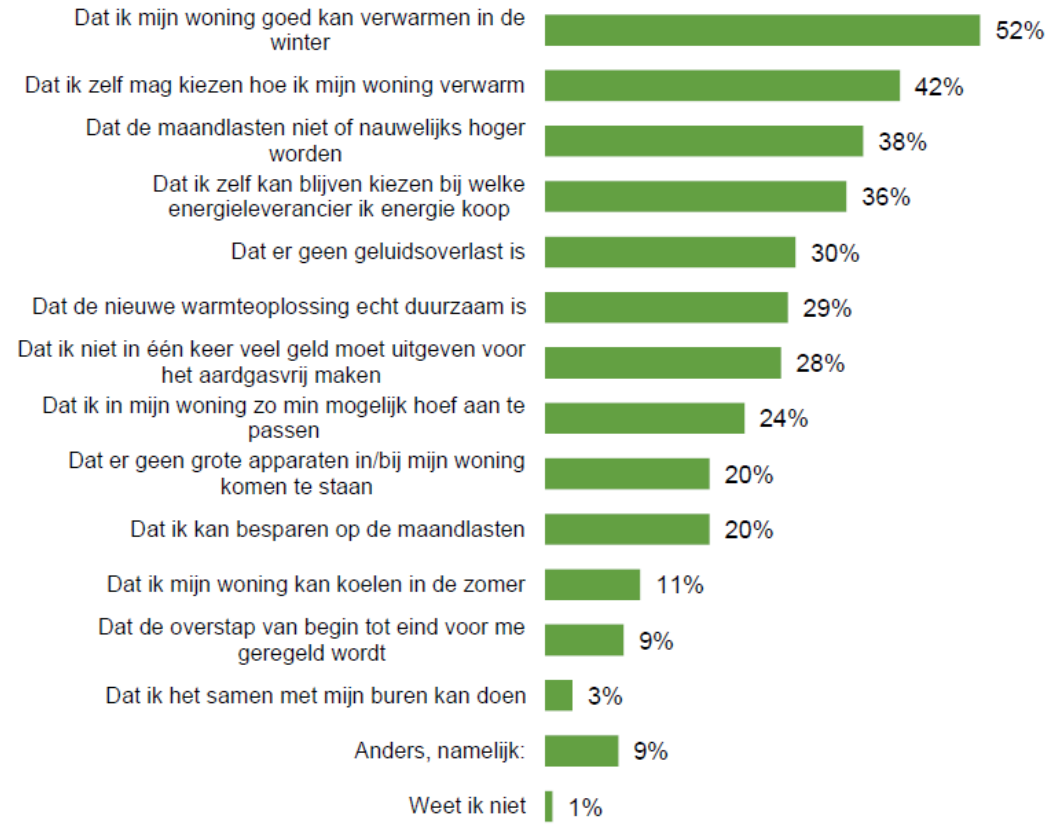

Ruim de helft vindt het meest belangrijk bij aardgasvrij maken van woning dat men de woning goed kan verwarmen in de winter

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Wat vindt u het meest belangrijk bij het aardgasvrij maken van uw woning? (n=464)

Maximaal 4 antwoorden mogelijk

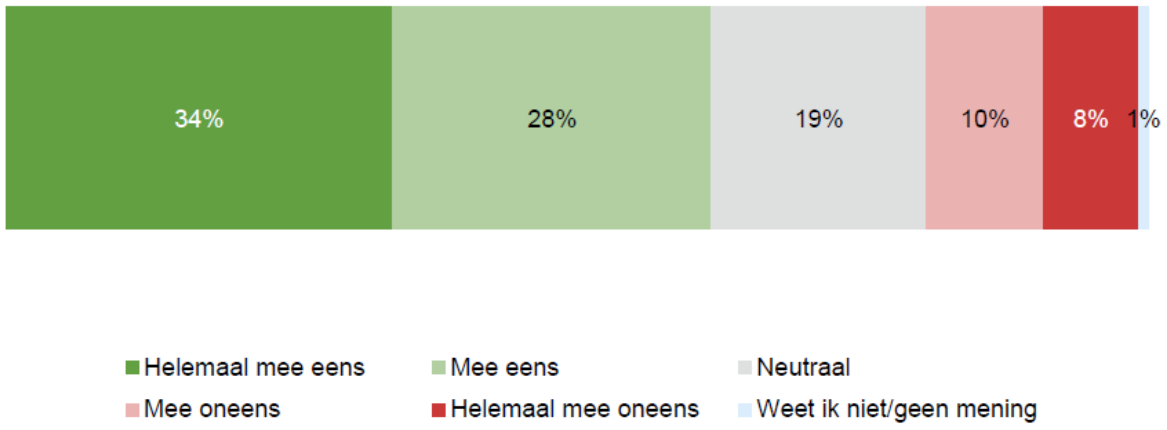

Meerderheid zegt zich zorgen te maken over de overstap naar aardgasvrij wonen

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Wat vindt u van de onderstaande uitspraak? (n=464)

"Ik maak me zorgen over de overstap naar aardgasvrij wonen"

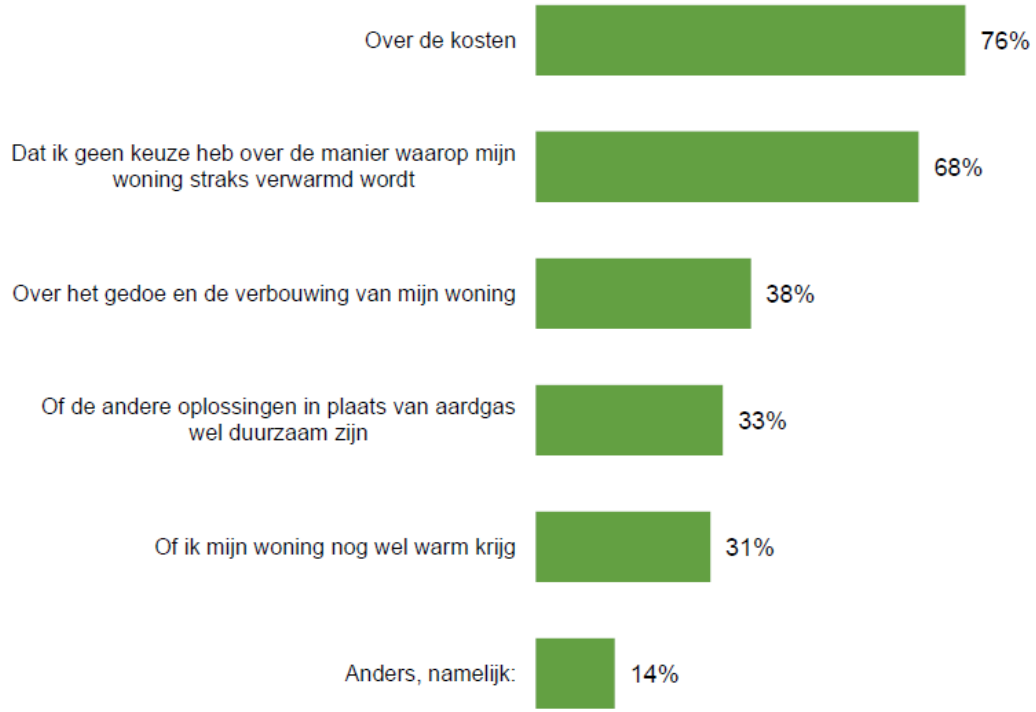

Respondenten maken zich vooral zorgen over de kosten en de keuze waarop de woning straks wordt verwarmd

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Waarover maakt u zich zorgen bij de overstap naar aardgasvrij wonen? (n=287)
Meer antwoorden mogelijk

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die zich zorgen maken over de overstap naar aardgasvrij wonen.

Gemeente kan vooral helpen bij de overstap door subsidies te geven

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

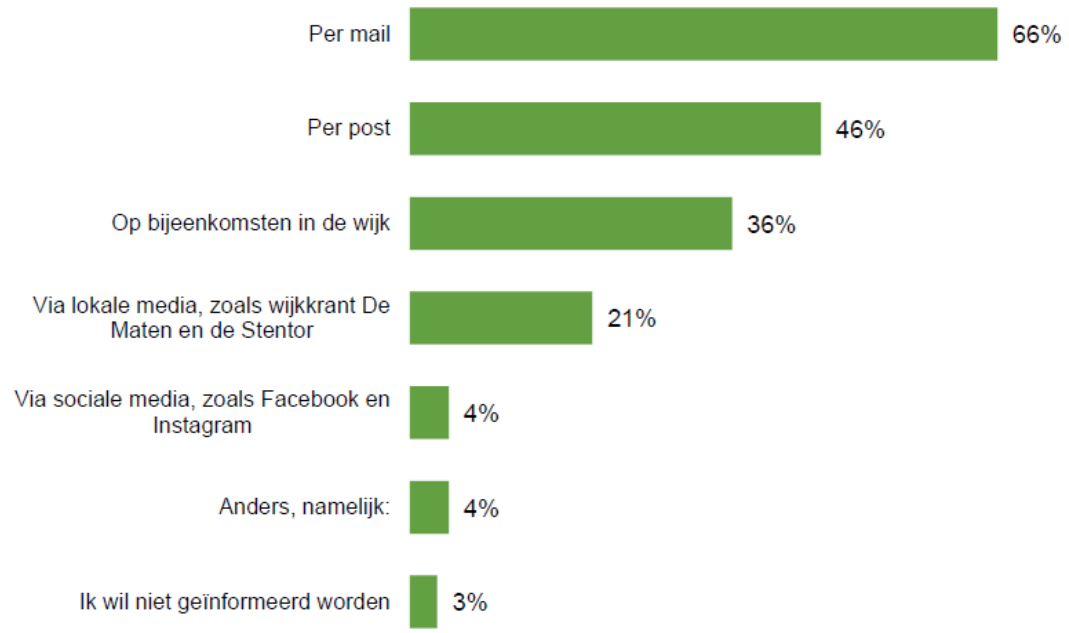
Hoe kan de gemeente u helpen de overstap naar aardgasvrij wonen? (n=464)
Meer antwoorden mogelijk

Respondenten worden bij voorkeur per mail of per post geïnformeerd over de overstap naar aardgasvrij wonen

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

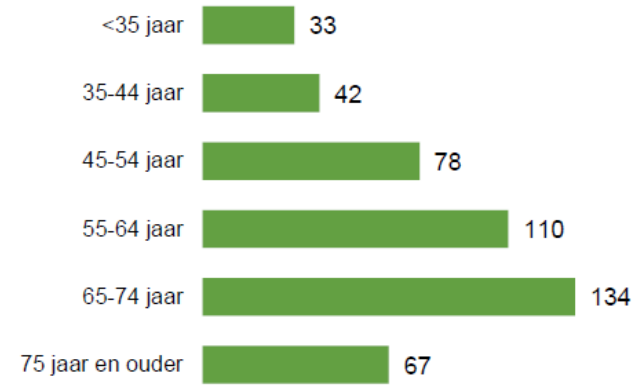
Hoe wilt u het liefst geïnformeerd worden door de gemeente over de overstap naar aardgasvrij wonen? (n=464)
Meer antwoorden mogelijk

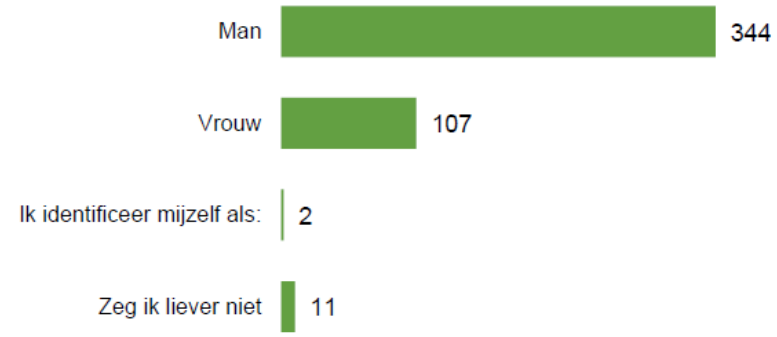
Achtergrondvariabelen

Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Leeftijd

Geslacht

Buurt

